

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 29/2014

Μεταξύ:

C.E.S. (KAKOURIS) BUSES LTD

Αιτητών

v.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΜΥΝΑΣ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

Έφη Παπαδοπούλου, Πρόεδρος
Λοΐζος Κάππας, Μέλος
Γιώργος Αναστασίου, Μέλος
Σόλων Παπαθεοχάρους, Μέλος
Βασίλης Πάλμας, Μέλος

Αιτητές:

C.E.S. (KAKOURIS) BUSES LTD

Αντιπροσωπεύθηκε από τον:

Αλέκο Πατσαλίδη, Δικηγόρο για Α. Πατσαλίδη & Συνεργάτες
Δ.Ε.Π.Ε.

Αναθέτουσα Αρχή:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Ρένα Παπαέτη, Εισαγγελέα της Δημοκρατίας
2. Έλλη Χρυσοστόμου, Τ/χη (ο), Λειτουργό Προσφορών

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 26 Φεβρουαρίου, 2015

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Αντικείμενο της παρούσας Προσφυγής όπως αυτό περιορίστηκε από τους Αιτητές είναι η απόφαση του Υπουργείου Άμυνας («η Αναθέτουσα Αρχή») να απορρίψει την προσφορά των Αιτητών σε σχέση με την Ενότητα 70 (Μαθιάτης - Λάρνακα Μαθιάτης) του διαγωνισμού αρ. ΔΙΔΜ/33/2013 για την «Παροχή Υπηρεσιών Μίσθωση Λεωφορείων για την εφαρμογή του σχεδίου διακίνησης Εθνοφρουρών της Εθνικής Φρουράς, για κάλυψη των αναγκών της Εθνικής Φρουράς» («ο διαγωνισμός») και να κατακυρώσει το διαγωνισμό στην εταιρεία Karpnos & Sons Transport Co. Ltd («ο επιτυχών») για το ποσό των €107.000 πλέον Φ.Π.Α..

Σύμφωνα με τα γεγονότα ο διαγωνισμός προκηρύχτηκε 8.1.2014 μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων e-procurement, με τελευταία ημερομηνία υποβολής προσφορών την 4.3.2014 και κριτήριο ανάθεσης τη χαμηλότερη τιμή.

Στις 12.2.2014 με σκοπό την επίλυση αποριών των οικονομικών φορέων από την Αναθέτουσα Αρχή έγινε στα γραφεία του τομέα προσφορών ανοιχτή συνάντηση με τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς όπως προβλεπόταν από τα έγγραφα του διαγωνισμού. Οι Αιτητές δεν εκπροσωπήθηκαν στην εν λόγω συνάντηση. Στο διαγωνισμό έλαβαν μέρος με την υποβολή προσφορών 17 οικονομικοί φορείς μεταξύ των οποίων οι Αιτητές οι οποίοι μετά την υποβολή

της προσφοράς τους απέστειλαν στις 7.3.2014 με τηλεομοίτυπο και δια χειρός στην Αναθέτουσα Αρχή επιστολή με το εξής περιεχόμενο:

«Επικοινωνώ μαζί σας εκ μέρους της Εταιρείας C.E.S. (ΚΑΚΟΥΡΙΣ) BUSES LTD σχετικά με την προσφορά «ΕΝΤΥΠΟ 9 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΕΝΟΤΗΤΑ 70, 71, 79» και να σας διευκρινίσω ότι η τιμή της προσφοράς μας αφορά μονή διαδρομή και όχι διπλή όπως ενδεχομένως εκ παραδρομής νοήθηκε και έχει ως εξής:

Ενότητα 70 - €45,000

Ενότητα 71 - €71,420

Ενότητα 79 - €32,880

Οι Τιμές που αφορούν τις διπλές Διαδρομές έχουν ως εξής:

Ενότητα 70 - €91,000

Ενότητα 71 - €142,840

Ενότητα 79 - €65,760».

Η Επιτροπή Αξιολόγησης σε έκθεση της την οποία απέστειλε στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Άμυνας εισηγήθηκε την ανάθεση της σύμβασης στους εντός προδιαγραφών προσφέροντες με τη χαμηλότερη συνολική τιμή κατά ενότητα στο συνολικό ποσό των €3.260.664. Το Συμβούλιο Προσφορών σε συνεδρία του στις 28.4.2014 αποφάσισε ομόφωνα να ζητήσει από την Επιτροπή Αξιολόγησης να συνέλθει σε πλήρη σύνθεση και να μελετήσει εξ' υπαρχής όλες τις προσφορές και να υποβάλει έκθεση αξιολόγησης. Η Επιτροπή Αξιολόγησης

σε νέα έκθεση της μεταξύ άλλων σε σχέση με την Ενότητα 70 κατέγραψε τα εξής:

«ΕΝΟΤΗΤΑ 70

[...]

Ο προσφοροδότης Π17 C.E.S. (KAKOURIS) BUSES LTD, απέστειλε αυτόβουλα επιστολή πριν την ολοκλήρωση της αξιολόγησης των προσφορών (ημερομηνίας 7 Μαρτίου 2014) στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Άμυνας, η οποία απεστάλη στην επιτροπή αξιολόγησης, με την οποία διευκρίνισε ότι υπέβαλε προσφορά για μονή διαδρομή ως εκ παραδρομής νοήθηκε και όχι για διπλή διαδρομή, ζητώντας να υπολογιστεί η προσφορά του ως ύψους €91000. Το αίτημα του δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό από την επιτροπή καθότι η νέα οικονομική προσφορά υποβλήθηκε εκπρόθεσμα και εκτός διαδικασίας.

Η αρχική προσφορά του Π17 θεωρήθηκε ασυνήθιστα χαμηλή σε σχέση με τις προσφορές που λήφθηκαν και βάση της δικής του παραδοχής δεν λήφθηκε υπόψη.

Σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού η επιτροπή προτείνει την ανάθεση εκτέλεσης των δρομολογίων της ενότητας 70 στον αμέσως επόμενο χαμηλότερο προσφοροδότη Π15 Karnos & Sons Transport Co Ltd διότι η προσφορά του είναι η φθηνότερη εντός προδιαγραφών στο ποσό των €107.000».

Οι Αιτητές με την προσφυγή τους αμφισβητούν τη νομιμότητα της απόφασης αποκλεισμού τους και ζητούν απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών με την οποία να αποφασίζεται η αποδοχή των γραπτών διευκρινίσεων που κοινοποίησαν στην Αναθέτουσα Αρχή με την επιστολή τους ημερ. 7.3.2014 και την ανάθεση σ' αυτούς του διαγωνισμού σε σχέση με την εν λόγω ενότητα εάν μετά τις διευκρινίσεις που έδωσαν εξακολουθούν να έχουν τη χαμηλότερη τιμή κατά ενότητα.

Οι Αιτητές για ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης προβάλλουν διάφορους λόγους ακύρωσης όπως κακή σύνθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης, παραβίαση της αρχής της χρηστής διοίκησης, έλλειψη επαρκούς και ή δέουσας έρευνας, πλημμελή άσκηση της διακριτικής εξουσίας της Αναθέτουσας Αρχής. Τέλος, ισχυρίζονται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση στερείται αιτιολογίας ή και επαρκούς αιτιολογίας. Υπήρξε, ανέφεραν, σωρεία παρατυπιών αναφορικά με τη σύνθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης η οποία δεν ήταν ίδια σε όλες τις συνεδρίες μέχρι τη λήψη της τελικής απόφασης όπως προβλέπεται από τη νομολογία. Υπέδειξαν ότι στη σύνθεση της συνεδρίας της Επιτροπής Αξιολόγησης στις 31.1.2014 συμμετείχε ως μέλος ο Ταγματάρχης Πεζικού Ανδρέας Πετρίδης ο οποίος είναι ανύπαρκτο πρόσωπο. Επίσης, στις συνεδρίες της Επιτροπής Αξιολόγησης ημερ. 6, 11 και 17.3.2014 όπως και 2, 3, 8 και 16.4.2014 το ενιαίο πρακτικό που ετοιμάστηκε και υπογράφηκε από τα Μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης, υπογράφεται από το Μέλος Πέτρο Πέτρου ο οποίος απουσίαζε από τις συνεδρίες 6.3.2014 και 17.3.2014.

Περαιτέρω όπως ανέφεραν στη συνεδρία της 6.3.2014 όπως προκύπτει από το πρακτικό αντί του Πέτρου Πέτρου, Λειτουργού Τμήματος Οδικών Μεταφορών (TOM), ο οποίος ήταν και το διορισμένο μέλος, συμμετείχε ο Τσιαπίνης Χρίστος Λειτουργός του TOM. Στη συνεδρία της Επιτροπής Αξιολόγησης ημερ. 17.3.2014 αντί του Πέτρου Πέτρου συμμετείχε η Δήμητρα Ανδρέου Λειτουργός του TOM. Τόσο η Δήμητρα Ανδρέου όσο και ο Τσιαπίνης Χρίστος συμμετείχαν

παράνομα στις συνεδριάσεις της Επιτροπής Αξιολόγησης αντί του Πέτρου Πέτρου που ήταν το διορισμένο πρόσωπο. Οι εν λόγω δύο λειτουργοί ποτέ δεν υπέγραψαν τη δήλωση η οποία προβλέπεται από τον Καν. 21 της ΚΔΠ 201/2007. Από τα πιο πάνω, εισηγούνται, προκύπτει ότι η σύνθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης ήταν παράνομη με συμμετοχή προσώπων που δεν μπορούσαν να συμμετέχουν. Κι' εάν ακόμη όμως, ανέφεραν, γίνει δεκτό ότι η Δήμητρα Ανδρέου και ο Χρίστος Τσαπίνης θα μπορούσαν να παρίστανται στις εν λόγω συνεδρίες το γενικό πρακτικό αξιολόγησης δεν φέρει τις υπογραφές τους αλλά την υπογραφή του Πέτρου Πέτρου ο οποίος απουσίαζε από αυτές.

Εκ διαμέτρου αντίθετη είναι η θέση της Αναθέτουσας Αρχής η οποία υποστήριξε ότι η όποια παρατυπία υπήρξε σε σχέση με τη σύνθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης θεραπεύτηκε αφού το Συμβούλιο Προσφορών σε συνεδρία του ημερομηνίας 28.4.2014 μετά από μελέτη της Έκθεσης Αξιολόγησης που υπεβλήθη στις 22.4.2014, αποφάσισε ομόφωνα όπως ζητηθεί από την Επιτροπή Αξιολόγησης να συνέλθει σε νέα συνεδρία με πλήρη σύνθεση και να μελετήσει εξ υπαρχής όλες τις προσφορές και να υποβάλει εκ νέου Έκθεση Αξιολόγησης πράγμα που έγινε. Από τα πρακτικά και την νέα Έκθεση Αξιολόγησης ανέφερε προκύπτει ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης συνήλθε σε πλήρη σύνθεση στις 7.5.2014 και προέβη σε εξ υπαρχής μελέτη των προσφορών και σύνταξη νέας Έκθεσης Αξιολόγησης.

Η Αναθέτουσα Αρχή αναφορικά με τον ισχυρισμό ότι στη σύνθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης όπως αυτή συστάθηκε στις 31.1.2014, ως τρίτο μέλος, ορίστηκε ο Ταγματάρχης (πεζικού) Ανδρέας Πετρίδης, πρόσωπο το οποίο είναι ανύπαρκτο, διευκρίνισε ότι το τρίτο μέλος είναι υπαρκτό πρόσωπο και ότι εκ παραδρομής στη σχετική επιστολή διορισμού των μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης, αναφέρεται το όνομα Ανδρέας αντί Γρηγόρης. Η εν λόγω αναφορά, υποστήριξε, οφείλεται σε δακτυλογραφικό λάθος. Περαιτέρω ανέφερε ότι τούτο προκύπτει και από επιστολή της Αναθέτουσας Αρχής, ημερομηνίας 27.2.2014, προς την Επιτροπή Αξιολόγησης με την οποία την ενημέρωνε σχετικά με την Τροποποιητική Οδηγία 1 που εξέδωσε. Το όνομα που αναγράφεται στην εν λόγω επιστολή σε σχέση με το τρίτο μέλος της Επιτροπής, είναι Τχης (ΠΖ) Γρηγόρης Πετρίδης/ΓΕΕΦ/ΔΚΔ.

Σύμφωνα με τον περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο, Ν. 158(Ι)/1999, άρθρο 22:

«22. Η διαδικασία συζήτησης και λήψης απόφασης για ορισμένο θέμα πρέπει να διεξάγεται από την αρχή μέχρι το τέλος από τα ίδια μέλη του συλλογικού οργάνου. Αν η διαδικασία παρατείνεται σε περισσότερες συνεδρίες και η σύνθεση του οργάνου μετά την πρώτη συνεδρία αλλάζει με τη συμμετοχή μελών που ήταν απόντα στις προηγούμενες συνεδρίες, το συλλογικό όργανο δεν μπορεί να λάβει έγκυρη απόφαση στην τελευταία συνεδρία, εκτός αν στη συνεδρία αυτή επαναληφθεί από την αρχή η διαδικασία και η συζήτηση που προηγήθηκε. Αυτό δεν απαιτείται, όταν πρόκειται για απουσία από συνεδρία που; ασχολήθηκε με προκαταρκτικά θέματα ή όταν τα μέλη τα οποία λαμβάνουν την τελική απόφαση είναι πλήρως ενημερωμένα σχετικά με όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για τη λήψη απόφασης.»

Στην παρούσα περίπτωση, από το περιεχόμενο του διοικητικού φακέλου προκύπτει ότι όντως συνέβησαν οι αναφερόμενες από τους Αιτητές παρατυπίες αναφορικά με τη σύνθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης στις συνεδρίες της με ημερομηνίες 6.3.2014 και 17.3.2014.

Περαιτέρω όμως προκύπτει ότι η διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών επαναλήφθηκε από την αρχή με πλήρη σύνθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης η οποία και υπέβαλε στο Συμβούλιο Προσφορών νέα έκθεση. Με την επανάληψη της διαδικασίας αξιολόγησης από την Επιτροπή Αξιολόγησης σε πλήρη σύνθεση ουσιαστικά οι όποιες παρατυπίες σημειώθηκαν στη σύνθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης εξουδετερώθηκαν με αποτέλεσμα να μην τίθεται ζήτημα ακυρότητας της διαδικασίας.

Σύμφωνα με την επιστολή του Προϊστάμενου της Αναθέτουσας Αρχής, Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Άμυνας, ημερομηνίας 31.1.2014, τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης ήταν:

- *Ανχης (ΥΠ) Μιχάλης Χ΄΄ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ /ΓΕΕΦ/ΔΙΑΜ*
- *Πέτρος Πέτρου Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων/TOM*
- *Τχης (ΠΖ) Ανδρέας Πετρίδης/ ΓΕΕΦ/ΔΚΔ*
- *Τχης (ΤΧ) Πηνελόπη Χριστοδούλου/ ΓΕΕΦ/ΔΤΧ*
- *Λγος(Ο) Ιωάννης Αντωνίου/ΓΕΕΦ/ΔΟΙ*

Στην επιστολή η οποία στάλθηκε προκειμένου να ενημερωθούν τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης για την τροποποίηση που έγινε στο «ΜΕΡΟΣ Β, ΣΥΜΦΩΝΙΑ – ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΒΑΣΗΣ», ως μέλη της επιτροπής Αξιολόγησης αναφέρονταν:

«ΠΡΟΣ: Επιτροπή Αξιολόγησης

Ανχη (ΠΖ) Ανδρέα Οικονομίδη ΓΕΕΦ/ΔΙΑΜ

Πέτρο Πέτρου, Λειτουργό Ο. Με/ρων ΥΠ. ΣΥΓΚ./Τ.Ο.Μ.

Τχης (ΠΖ) Γρηγόρη Πετρίδη/ ΓΕΕΦ/ΔΚΔ

Τχης (ΤΧ) Πηνελόπη Χριστοδούλου/ ΓΕΕΦ/ΔΤΧ

Αγος(Ο) Ιωάννη Αντωνίου/ΓΕΕΦ/ΔΟΙ»

Από την πιο πάνω τροποποιητική οδηγία αλλά και την θέση της Αναθέτουσας Αρχής, η οποία δεν αμφισβητήθηκε, ότι κατά τον ουσιώδη χρόνο υπηρετούσε, και ακόμα υπηρετεί στην Διοίκηση του ΓΕΕΦ ο Τχης (ΠΖ) Γρηγόρη Πετρίδης, δηλαδή το τρίτο πρόσωπο που διορίστηκε στην Επιτροπή Αξιολόγησης, κρίνουμε ότι προκύπτει με βεβαιότητα ότι εκ παραδρομής, αναφέρεται το όνομα Ανδρέας αντί Γρηγόρης. Πρόκειται για προφανές δακτυλογραφικό λάθος, το οποίο δεν επηρεάζει τη διαδικασία. Άλλωστε τα πιο πάνω ενισχύονται και από τη δήλωση ευσυνείδητης και αμερόληπτης εκτέλεσης των καθηκόντων ημερομ. 6.3.2014 που υπεγράφη από το μέλος της Επιτροπής Αξιολόγησης Τχη (ΠΖ) Γρηγόρη Πετρίδη.

Οι Αιτητές υποστηρίζουν επίσης ότι η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής να παραγνωρίσει την επιστολή που εστάλη από τους ίδιους προς διευκρίνιση της οικονομικής τους προσφοράς για την Ενότητα 70 λόγω δικής τους παρανόησης, παραβιάζει την αρχή της χρηστής διοίκησης και την αρχή της καλής πίστης ενώ συνιστά το αποτέλεσμα μη επαρκούς έρευνας και/ή πλημμελούς άσκησης της διακριτικής της ευχέρειας και/ή καθ υπέρβαση και/ή κατάχρηση εξουσίας.

Συγκεκριμένα ισχυρίζονται ότι η επιστολή ημερ. 7.3.2014 που απέστειλαν μετά την υποβολή της προσφοράς τους ήταν αναγκαία προς διευκρίνιση της προσφερόμενης τιμής για την Ενότητα 70. Σε προηγούμενους διαγωνισμούς η διατύπωση σε σχέση με τις διαδρομές ήταν διαφορετική. Αμέσως μετά την υποβολή της προσφοράς τους διαπίστωσαν ότι εσφαλμένα αντιλήφθηκαν τη διατύπωση των όρων και με επιστολή τους έδωσαν το ορθό ποσό που ήταν ουσιαστικά το διπλάσιο απ' ότι αναφέρετο στην προσφορά τους. Η Αναθέτουσα Αρχή παραβλέποντας το δικαίωμα που είχε σύμφωνα με το άρθρο 9.5.2 των εγγράφων του διαγωνισμού να ζητήσει διευκρινίσεις σχετικά με το περιεχόμενο της προσφοράς τους την απέρριψε. Περαιτέρω υπέβαλαν ότι η παράλειψη της Αναθέτουσας Αρχής να θεωρήσει την αρχική προσφορά τους ως ασυνήθιστα χαμηλή καταδεικνύει την έλλειψη επαρκούς έρευνας. Εάν ανέφεραν η Αναθέτουσα Αρχή ερευνούσε θα αντιλαμβανόταν την παρανόηση η οποία προέκυπτε από την σύνταξη των εγγράφων του διαγωνισμού. Τέλος είναι η θέση

τους ότι η αιτιολογία που δόθηκε για την απόρριψη της προσφοράς τους είναι γενική και δεν ανταποκρίνεται στην αιτιολογία όπως αυτή απαιτείται από την νομολογία. Περαιτέρω ανέφεραν ότι η ενέργεια της Αναθέτουσας Αρχής να μην αποδεχθεί την προσφορά τους επιβάρυνε το κράτος με επιπλέον ποσό της τάξης των €16.000 κατακυρώνοντας προσφορά που δεν ήταν χαμηλότερη.

Εκ διαμέτρου αντίθετη είναι η θέση της Αναθέτουσας Αρχής. Ισχυρίζεται ότι η Ενότητα 70 ρητώς προέβλεπε ότι αφορούσε τη διαδρομή ΜΑΘΙΑΤΗΣ – ΛΑΡΝΑΚΑ – ΜΑΘΙΑΤΗΣ. Ήταν σαφές, ανέφερε, ότι πρόκειται για διπλή διαδρομή.

Ανέφερε επίσης ότι η παράλειψη των Αιτητών να μελετήσουν προσεκτικά τα έγγραφα του διαγωνισμού δεν μπορεί να προσμετρήσει ως σφάλμα της Αναθέτουσας Αρχής, η οποία όχι μόνο δεν είχε υποχρέωση αλλά ούτε νομιμοποιείτο να δεχθεί τη διευκρίνιση. Διευκρινίσεις, ανέφερε, κατά πάγια νομολογία, ζητούνται από τους προσφοροδότες σε σχέση με ασάφεια αοριστία ή έλλειψη καθαρότητας. Σε καμία όμως περίπτωση δεν ζητούνται για συμπλήρωση άκυρης προσφοράς ή αντικατάσταση της. Η εκ των υστέρων υποβολή στοιχείων, τα οποία είναι ουσιώδη κατά την αξιολόγηση μιας προσφοράς, είναι ανεπίτρεπτη καθότι παραβιάζει τις αρχές της χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών.

Οι Αιτητές εάν είχαν απορία ή επιθυμούσαν διευκρίνιση σε σχέση με τους όρους του διαγωνισμού και συγκεκριμένα με τον τρόπο υποβολής της προσφοράς θα μπορούσαν να υποβάλουν σχετικό ερώτημα μέχρι την 18.2.2014, σύμφωνα με τον όρο 2.14 των εγγράφων του διαγωνισμού, ή να παρευρεθούν στη συνάντηση της 12.2.2014, διαβήματα που δεν έλαβαν.

Η Αναθέτουσα Αρχή αναφορικά με τον ισχυρισμό των Αιτητών για υποχρέωση της Επιτροπής Αξιολόγησης να ζητήσει διευκρινίσεις υποστήριξε ότι με την επιστολή που οι Αιτητές απέστειλαν, πριν την ολοκλήρωση της αξιολόγησης των προσφορών, κατέστησαν σαφές ότι η προσφορά τους αφορούσε μονή διαδρομή και όχι διπλή διαδρομή, όπως απαιτούσε ο σχετικός όρος, γι' αυτό και ήταν ασυνήθιστα χαμηλή. Συνεπώς, δεν υπήρχε οτιδήποτε το οποίο να έχρηζε διευκρίνισης. Περαιτέρω, ανέφερε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι δεόντως αιτιολογημένη. Όλα τα απαραίτητα στοιχεία για τη διακρίβωση της αιτιολογικής σκέψης της Αναθέτουσας Αρχής προκύπτουν κατά τρόπο αναντίλεκτο.

Απορρίπτοντας τη θέση των Αιτητών ότι, με την προσβαλλόμενη απόφαση επιβαρύνεται το κράτος κατά €16.000, η Αναθέτουσα Αρχή επισήμανε ότι το δημόσιο συμφέρον εξυπηρετείται με την κατακύρωση δημοσίων συμβάσεων μόνο σε έγκυρους προσφοροδότες αλλά και με την ίση μεταχείριση των προσφοροδοτών.

Ο όρος 8 του Μέρους Α των εγγράφων του διαγωνισμού προβλέπει ότι:

«8. ΣΥΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

8.1. Χρόνος και Τρόπος Υποβολής.

[...]

4. Οι προσφέροντες δύνανται να τροποποιήσουν ή αποσύρουν την Προσφορά τους με γραπτή ειδοποίηση που θα υποβληθεί στην Αναθέτουσα Αρχή, πριν την τελευταία προθεσμία υποβολής των προσφορών. Στην περίπτωση αυτή, στον εξωτερικό φάκελο ή περίβλημα θα πρέπει, εκτός των προβλεπομένων στην επόμενη παράγραφο, να αναγράφεται η φράση ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ή ΑΠΟΣΥΡΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ, ανάλογα με την περίπτωση.

5. Ουδεμία διευκρίνιση, τροποποίηση ή απόκρουση οποιουδήποτε όρου ή στοιχείου των Προσφορών είναι επιτρεπτό να γίνει από τους Προσφέροντες μετά την τελευταία προθεσμία υποβολής τους, εξαιρουμένων των προνοιών της παραγράφου 9.5.

Κατά πάγια νομολογία οι όροι διαγωνισμού υπέχουν θέση πράξεων κανονιστικού περιεχομένου η παραβίαση των οποίων οδηγεί σε ακυρότητα. (*Δημοκρατία v. S. Kyriakos Euromarket Ltd* (2000) 3 AAD 692). Βέβαια δεν είναι όλοι οι όροι διαγωνισμού ουσιώδεις. Διακρίνονται σε ουσιώδεις ή επουσιώδεις ανάλογα με τη σημασία που αυτοί κρίνεται ότι έχουν στην όλη συμμετοχή και διαδικασία του διαγωνισμού. (*Tamassos Tobacco Suppliers v. Δημοκρατίας* (1992) 3 AAD 60). Κατά πόσο όρος είναι ή όχι ουσιώδης κρίνεται στη βάση αντικειμενικών κριτηρίων και εξαρτάται από τη σημασία που ο όρος έχει για την κατακύρωση της προσφοράς χωρίς να παραβλέπεται ότι δημόσιος διαγωνισμός αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση

δημοσίου συμφέροντος με την παραγωγή έργων κοινής ωφελείας (*Ε. Φιλίππου Ατδ ν. Δημοκρατίας (2004) 3 ΑΑΔ 389*).

Δεν έχει αμφισβητηθεί από τους Αιτητές ότι αυτοί δεν παρευρέθησαν ως είχαν τη δυνατότητα στη συνάντηση της 12.2.2014 η οποία σκοπό είχε τη διευκρίνιση ή επεξήγηση από την Αναθέτουσα Αρχή της όποιας απορίας δυνατόν να είχαν οι οικονομικοί φορείς, σχετικά με τους όρους και τα έγγραφα του υπό εξέταση διαγωνισμού.

Δεν έχουμε αμφιβολία ούτε βέβαια υπήρξε και αντίθετη άποψη ότι ο όρος 8.1.4.5, Χρόνος και Τρόπος Υποβολής Προσφορών, με τον οποίο δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε διευκρίνιση, τροποποίηση ή απόκρουση οποιουδήποτε όρου ή στοιχείου των Προσφορών μετά την τελευταία προθεσμία υποβολής τους, εξαιρουμένων φυσικά των προνοιών του όρου 9.5 που αφορά την παροχή διευκρινίσεων, είναι ουσιώδης.

Επομένως, η επιστολή των Αιτητών ημερ. 7.3.2014, που διασαφήνισε την προσφορά τους, η οποία υποβλήθηκε στις 4.3.2014, ορθά δεν λήφθηκε υπόψη από την Αναθέτουσα Αρχή.

Οι Αιτητές βέβαια ισχυρίζονται ότι η Αναθέτουσα Αρχή στα πλαίσια της αρχής της χρηστής διοίκησης είχε υποχρέωση λόγω της χαμηλής προσφοράς για τη

συγκεκριμένη Ενότητα να ζητήσει διευκρινήσεις σύμφωνα με τις πρόνοιες του όρου 9.5 του Μέρους Α των εγγράφων του διαγωνισμού, ο οποίος προβλέπει ότι:

«9.5 Διευκρινίσεις Προσφορών

1. *Μετά την κατάθεση και την αποσφράγιση της Προσφοράς και μέχρι την Ανάθεση της Σύμβασης, καμία διευκρίνιση, τροποποίηση ή απόκρουση όρου των Εγγράφων Διαγωνισμού ή της Προσφοράς ΔΕΝ γίνεται δεκτή.*
2. *Η Αναθέτουσα Αρχή όμως έχει το δικαίωμα, εφ' όσον κριθεί αναγκαίο από το Αρμόδιο Όργανο, να ζητήσει από Προσφέροντα την παροχή διευκρινήσεων σχετικά με το περιεχόμενο της Προσφοράς του, καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας αξιολόγησης που περιγράφεται στο παρόν άρθρο. Στην περίπτωση αυτή η παροχή διευκρινήσεων είναι υποχρεωτική για τον Προσφέροντα και δεν θεωρείται αντιπροσφορά.*
3. *Τέτοιου είδους διευκρινήσεις θα παραδίδονται εγγράφως στην Αναθέτουσα Αρχή, μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα που αυτή θα ορίζει κατά περίπτωση, το οποίο δεν θα είναι μικρότερο των πέντε (5) εργάσιμων ημερών.*
4. *Από τις διευκρινίσεις που δίνονται από Προσφέροντες, σύμφωνα με τα παραπάνω, λαμβάνονται υπόψη μόνον εκείνες από αναφέρονται στα σημεία για τα οποία ζητήθηκαν.»*

Από τη στιγμή που οι Αιτητές με επιστολή τους διασαφήνισαν ότι εξέλαβαν τη συγκεκριμένη διαδρομή ως μονή και όχι διπλή, όπως ήταν στην πραγματικότητα, δεν ετίθετο θέμα αναζήτησης διευκρινίσεων. Δεν ετίθετο ζήτημα απόρριψης της προσφοράς των Αιτητών λόγω ασυνήθιστα χαμηλής τιμής (άρθρο 61 του Νόμου 12(Ι)/2006) για να τίθεται ζήτημα αναζήτησης διευκρινίσεων ούτε υπήρχε ασάφεια αοριστία ή έλλειψη καθαρότητας ώστε να ζητηθούν διευκρινίσεις. Η όποια διευκρίνιση ζητείτο θα οδηγούσε σε τροποποίηση της προσφοράς των Αιτητών η

οποία όμως εν πάση περιπτώσει προήλθε από τους ίδιους με την αποστολή της επιστολής ημερ. 7.3.2014.

Όπως έχει αναφερθεί στην *A.H.K. v. Hydrotech Water & Envir. Eng. Ltd (1999) 3 A.A.Δ. 333*:

«Ο προσφοροδότης πρέπει να βεβαιώνεται προτού υποβάλει την προσφορά του ότι αυτή συνάδει με τους όρους της προσφοράς. Έπεται ότι ο προσφοροδότης του οποίου η προσφορά περιέχει λάθη ή παραλείψεις, δεν μπορεί να επικαλείται την επέμβαση της Διοίκησης για τη διόρθωση των δικών του λαθών με το πρόσχημα της τοποθέτησης του πάνω σε ίση βάση μαζί με τους υπόλοιπους προσφοροδότες».

Ούτε ο ισχυρισμός των Αιτητών ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι αναιτιολόγητη ευσταθεί. Από το περιεχόμενο της Έκθεσης Αξιολόγησης, προκύπτει με σαφήνεια η αιτιολογία για την μη αποδοχή της προσφοράς των Αιτητών.

Τέλος, ούτε ο ισχυρισμός των Αιτητών ότι πλήττεται το δημόσιο συμφέρον ευσταθεί καθώς το δημόσιο συμφέρον εξυπηρετείται με τη σύννομη κατακύρωση δημοσίων διαγωνισμών στους προσφοροδότες και όχι με την κατακύρωση

διαγωνισμών σε προσφοροδότες των οποίων οι προσφορές πλήττουν θεμελιώδεις και παγίως καθιερωμένες αρχές του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων.

Με βάση όλα τα πιο πάνω αποφασίζουμε ομόφωνα ότι η παρούσα Προσφυγή απορρίπτεται και η προσβαλλόμενη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής επικυρώνεται.

Δεν επιδικάζονται έξοδα.